

ДОБРИ ЛАЗАРОВ – ХИМИК, ПРЕПОДАВАТЕЛ, ПОПУЛЯРИЗАТОР НА НАУКАТА

DOBRI LAZAROV – CHEMIST, EDUCATOR, POPULIZER OF SCIENCE

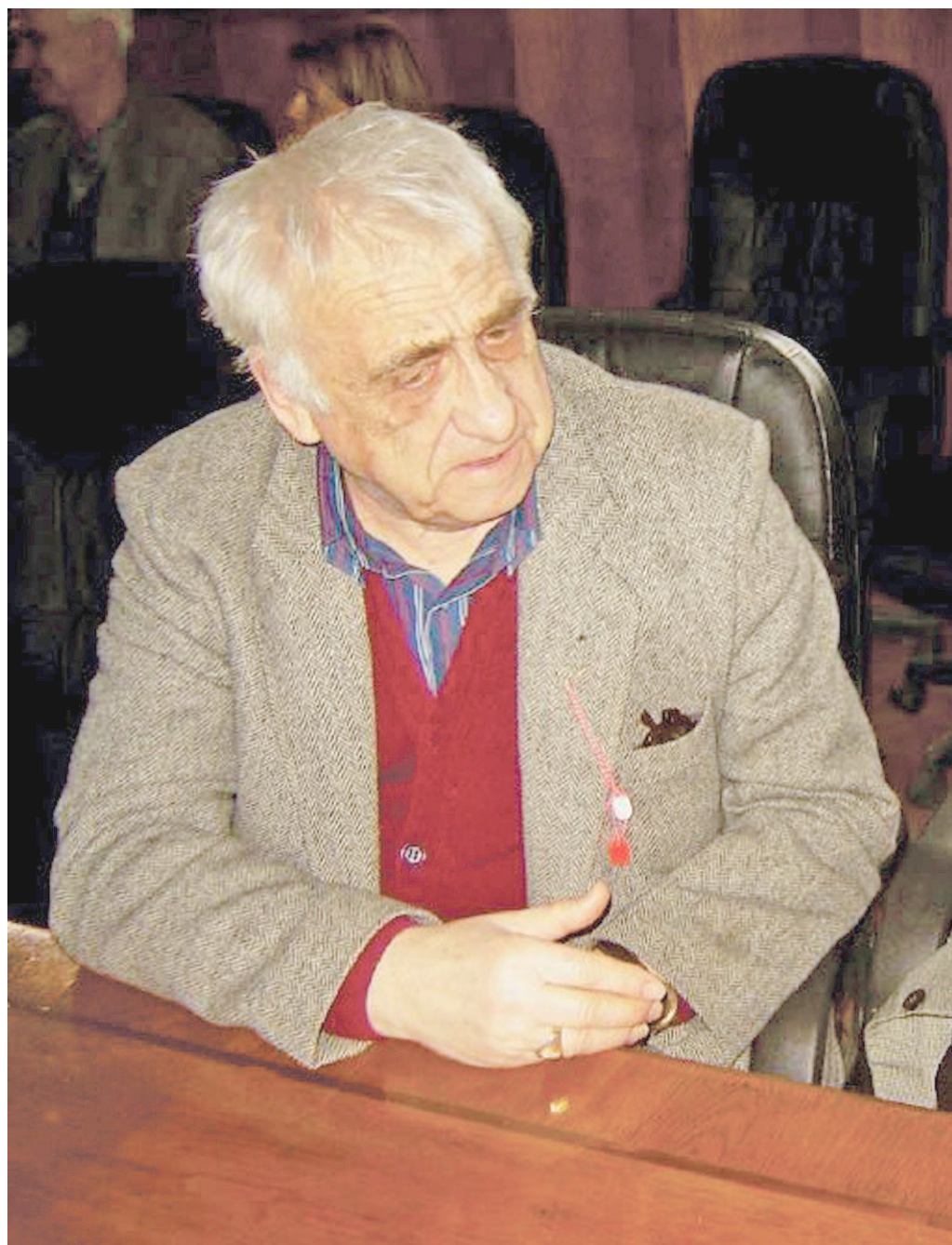
Димитър Клисурски

Ако някой от колегите ми е запазил чара и обаянието, които е имал през младежките си години, то този някой без съмнение е юбилярът проф. дхн инж. Добри Лазаров, който наскоро навърши 80 години. Прибавете към това висок интелект, непоколебим оптимизъм, мекота и благодетелност на характера и деликатност в шегите и обноските и ето ви част от портрета му. Ще допълня, че Добри е духовит и приятен събеседник с широк кръг приятели. На тях най-често е готов да помогне или поне да обещае подкрепа.

От друга страна, крайните моралистки едва ли възприемат Добри като образец за всичко. Постоянен обект е на женски коментари заради богатата му на отклонения и увлечения съпругеска сага.

Мнозина вече знаят, че толкова известният между всички химици в България учен, преподавател, педагог и популяризатор на науката проф. Добри Лазаров не се е насочил сам към химията. Това е станало по съвет на авторитетния му вуйчо – виден столичен лекар. В много други области на науката, изкуствата и литературата той също щеше да се отвори с безспорните си лични качества и дарби. Така че българската химия е задължена на паметта на лекаря.

Гимназиалното си образование завършва с отличие в родния си град Велико Търново, в Търновската мъжка гимназия. Една година е принуден да работи в местен цех за теглилки. Отказана му е заветната „ОФ-бележка“, задължителна в онези времена за кандидатстване в университети. През 1951 г. е приет с отличен успех от конкурса за студент в Държавната политехника по високо престижната тогава специалност „Индустриална химия“. Дипломира се отново с отличен успех. Кратко време работи в промишлеността. В трудно състезание се класира пръв в замисления за друг кандидат конкурс за асистент във Фармацевтичния факултет в София. Скоро след това печели друг конкурс за асистент към Катедрата по неор-

ганична химия в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Тази катедра току-що е оглавена от високоинтелигентния изтъкнат преподавател и учен – академик Георги Близнаков. Служебните контакти между младия асистент и младия професор бързо преминават в тясно и искрено приятелство. Приятелство между две артистични, одухотворени и жизнелюбиви личности. Под влиянието на академик Близнаков научните дирения на асистента Лазаров се насочват към адсорбцията и катализа върху метални повърхности. Върху тази тематика той специализира при видния чешки учен Владимир Пониц. По-сетнешната му специализация е в Хайделбергския университет.

Научните публикации на проф. Лазаров получават висока оценка у нас и в чужбина. Успоредно с това той бързо се утвърждава и печели голяма популярност като увлекателен преподавател, модерен педагог и успешен популяризатор на науката. През 1967 година защитава първата си дисертация: „Влияние на абсорбцията на газове и пари върху проводимостта на тънки метални слоеве“. Т. нар. „голям докторат“ на тема: „Връзка между електронен строеж, адсорбционни и каталитични свойства на някои преходни метали“ защитава много успешно през 1982 г. Тематиката на проф. Лазаров е подета с голям ентузиазъм от неговите докторанти и сътрудници. Част от тях сега са известни професори и ръководители на катедри в други университети.

Без да подценявам научните приноси на проф. Лазаров в областта на абсорбцията и катализа и неорганичната химия, все ми се струва, че той спечели завидна популярност най-вече като обаятелен лектор и автор на широко използвани университетски и гимназиални учебници, ценни научно-енциклопедични справочници и увлекателни научнопопулярни книги и статии. Университетският му учебник „Обща и неорганична химия“ не само претърпя няколко издания, но и най-убедително се наложи в редица наши университети, в които химията е основна учебна дисциплина. Редица учебници, учебни и методични помагала, написани с участието на проф. Лазаров, са издавани многократно. Две от научнопопулярните книги са преведени на няколко езика, включително и на японски, и се посрещат с голям интерес в чужбина („Науката на науките“ и „Пътуване в химията“).

Едва ли някой ще оспори големия принос на проф. Лазаров в усъвършенстване на образованието по химия у нас както във висшите, така и в средните училища.

Интересите и приносите на проф. Лазаров съвсем не се изчерпват с обучението по химия. През последните години той даде доказателство за един безспорен белетристичен талант. Малко е да се каже, че книгите му се четат с интерес. Достатъчно е да разгърнем страниците на две от тези книги („Плащ-а-а-а“ и „Под Стамболовия мост“), за да се убедим, че те имат всички качества на увлекателна мемоарна литература.

През последните години проф. Лазаров съумя да обедини около себе си внушителна група от учени и преподаватели химици. Находчиво и остроумно тя бе наречена „Клуб на неостаряващите химици“. В петъчни дни тази да я наречем „пенсионерска бохема“ се събира на размдумка и на чашка (или на чашки) любимо питие. Естествено, проф. Лазаров е душата на компанията, пример за бодър дух и добро настроение.

От сърце пожелаваме на нашия юбиляр проф. Лазаров здраве, дълголетие и още по-голям оптимизъм!

✉ **Academician Dimitar Klisurski**

Bulgarian Academy of Sciences

1000 Sofia, BULGARIA

E-mail: chemuni@abv.bg